

СЛОБОДНА СРБИЈА

После мађарске буне, за владе кнеза Данила, Турци су више пута ударили на Црну Гору, али су их Црногорци увек јуначки отерали. Кнез Данило је мудро владао Црном Гором, срећно испловио из многих неприлика а својом мудрошћу и јунаштвом задоби врлико поверење у Европи, посебно у Русији, и Француској. Он је био врло строг владалац те је из корена истребио крвне омере у Црној Гори, повратио слогу братску и од те слоге створио непобедиву силу. У почетку његове владе букнуо је у Босни и Херцеговини беговски устанак против султана и његове војске, а на челу устанка беше силни Али паша Ризванбеговић Сточевић, из Стоца. У том устанку погибе цвет босанскога племства, а устанике најзад савлада бесни Омер паша, који беше пореклом Србин из Лике и пређашње се звао Михаило Латас. Пошто покори беговски устанак потурица Омер паша, удари грдном силом на Црну Гору, па умало што и њу не покори. Али Црногорци се лавовски одупреше, па најзад отераше и силнога Омер пашу Латаса. Убрзо затим Турци насрнуше на Црну Гору, још већом силом, али у славним бојевима на Грахову и Клобуку, године 1858. Црногорци, до ногу потукоше Турке, и сатрше им сву војску. У том рату Данило задоби добар део Херцеговине, и прошири Црну Гору.

Исте године догоди се велика промена у Србији. На дан Св. Андрије Првозваног, састане се у Београду такозвана Светоандрејска Скупштина, која реши да се Кнез Александар Карађорђевић, због трајаве владавине, збаци са престола и да се поново доведе кнез Милош. Александар и не дочека да потпише оставку, него избегне у Аустрију. Кад се кнез Милош вратио у Србију, народ је сав плакао од радости и љубио му скуте. Милош одмах показа да уме да влада и ствари у Србији одмах пођоше на боље. На несрећу српскога народа Милош је владао још само две године, јер 1860. године, Милош умре у своје летњиковцу на Топчидеру. Тако сад по други пут дође на престо Србије кнез Михајло Обреновић, који одмах сазва народну скупштину и ту би решено: Да се сваке треће године састаје народна скупштина, да сваки Србин буде војник и да се сваком Србину даде добра пушка и муниција и да се вежба у оружју. Тако кнез Михајло створи Народну војску. Затим

Михајло створи и редовну војску, набави доста оружја, барута и свега што треба за рат а уједно подизаше просвету, привреду и благостање земље и народа. Својом мудрошћу владавином кнез Михајло подиже снагу и углед Србије тако високо, да су онда све очи биле упрте у њега и сви хришћани под турским јармом надаху се спасењу од Србије. Године 1862. заваде се на Чукур чесми Турци и Срби, те из тога плану прави рат који се зове бомбардовање Београда. Сад кнез Михајло одлучно захтеваше да се Турци иселе из градова. Својим умећем он то и уради, па године, 1867. без капи крви, задоби све градове у Србији. Али на жалост свега српства и словенства, већ следеће године кнез Михајло погибе. Он је мучки убијен у Кошутњаку код Београда 29. маја 1868. и наследи га унук Јеврема Обреновића, кнез Милошева брата, Милан Обреновић. Он беше малолетан, те у његово име прими владу, Намесништво од три лица, које Србији од 1869. изрази нови Устав.

Године 1860. кнез Данило погибе у Котору, а на престолу га наследи његов синовац Никола, који дуго владаше на срећу и понос Црне Горе.

Већ друге године Николине владе, Лука Вукаловић, диже устанак у Херцеговини, а устанку се придружи и Црна Гора, те исправи своје међе на тој страни. А године 1872. кнез Милан прими владу у своје руке. За Миланове владе Србија је проширена и много унапређена у свему. Већ године 1875. букну у Херцеговини нови устанак који обухвати сву Босну. Томе устанку придруже се Србија и Црна Гора, те године 1876. објаве рат Турцима, који се убрзо заврши примирјем. Али следеће 1877. и Руси зарате на Турке, па Србија и Црна Гора, поново објаве рат Турцима и у томе рату Црна Гора задоби део доње Зете и парче приморја, те опет доби излаз на море, а Србија задоби четири нова округа и постаде сасвим независна кнежевина. Међутим Босна и Херцеговина не имаше толико као остале две српске земље - Србија и Црна Гора, већ договором великих сила буду поверене на управу Аустроугарској, да их она уреди и просвети, док се не реши коначна судбина тих земаља. А 22. фебруара, 1882. године, Србија буде проглашена за краљевину и кнез Милан Обреновић, постаде први Српски краљ после несрећнога

Стевана Томашевића. Но затим 1885. Године, краљ Милан, објави рат Бугарима, који се сврши Несрећно по Србију. Због тога непромишљенога рата и због лоших чиновника државних, букну у народу велико незадовољство. Да би умирио народ, краљ Милан, 1888. даде Србији нови врло слободоумни Устав, па онда 22. фебруара, 1889. године, одрекне се престола. Њега наследи његов син јединац који је миропомазан у Жичи, 20. јуна, 1889. године - таман на 500 година иза Боја косовског.

КРАЈ

Поштовани читаоци овим чланком завршавамо наше трогодишње дружење. Жеља нам је била, да на један посебан начин представимо српску историју. Зато и желимо да се захвалимо свима вама који сте нас пратили ове три године, и уједно да вам захвалимо за сва писма подршке, а посебно онима који су нам својим конструктивним примедбама веома помогли да овај пројекат приведемо крају.

Радиша Милетић

DANNY TRAVEL INC. NEW YORK
 Međunarodna putnička agencija, nudi Vam usluge avio prevoza, rentiranja automobila, rezervacije hotela i aranžmane za Centralnu Evropu.
 Tel: 212 - 557 - 1009,
 800 - 565 - 8553,
 E-mail:
 info@dannytravel.com